

Legyél Te is Rádióamatőr!

Balogh Sándor HA5BLK, a Ganz Rádióklub elnöke, ha5blk@invitel.hu

Tavaly volt a fővárosi Ganz Rádióklub 60. születésnapja, és ez jó alkalmat ad a visszatekintésre. Ha számvetést készítünk, kiderül, hogy mekkorát fordult két emberöltő alatt a világ – és benne klubunk élete.

A '80-as évek 120-as taglétszáma semmivé lett, de megmaradt a „kemény mag”. A tucatnyi, korábban is összetartó, tette kész rádióamatőr, akik rendíthetetlen hittel, őszinte elhivatottságból támogatják a közös célt. Közösségük azonos utat járt be a többi nagy gyár rádióamatőr szervezetével (BHG, HT, Orion, Remix, Tungsram...), hogy csak néhány fővárosit említsünk. A cégek megszűntek, a klubhelyiségek, versenyállomások privatizálva, az MHSZ-től kapott FT-250 és FT-757 már nem tartja a lépést a modern idők üzemmódjainak követelményeivel. A rendszerváltáskor oda lett a nagy versenyek hangulata, a több kilónyi diploma és a csillag alakú 1,8 MHz-es Beverage-antenna, a klub támogatásával együtt.

Ezek után egyénileg dolgoztunk, saját QTH-ról, de nagyon hiányzott a közös összefogás, a „bandázás”. Keresni kellett valamely közösségi elfoglaltságot, mely a klub falai nélkül végezhető, és élettel tölti fel a társaságot. Mi ezt csináljuk, és bátran javasoljuk másoknak is!

Kitelepülések, társadalmi munka

Klubhelyiség híján egy lehetőségünk maradt: ki kellene menni rendezvényekre, hogy megmutassuk hobbink szépségét, bámulatos lehetőségeinket és tovább adjuk tudásunkat. A rendezvényeken valamivel be kell vonzani az érdeklődőket. Ha egy távíró fütytől hangos sátorban ott ül hat meglelt úriember, és – jobb híján – egymással beszélgetnek, egyetlen idegen sem fog érdeklődni, mert nem mernek odamenni.

Azonban ha kalózfejes zászlót kötünk a kórsugárzóra, szóróanyagokkal, esetleg fizikai kísérletek bemutatásával hangulatot keltünk a mindig érdeklődő gyerekeknek, oda hozzák szüleiket, és akár hosszú sorok kivárása után nekiülnek forrasztani. Mert a többi asztalon árván sorakozó morzgyakorlóról, róka-felszerelésről és adó-vevőről még egyáltalán nem hallottak. Ha tetszik, ha nem: *a forrasztás a mézes madzag a gyerekrendezvényeken!* Sajnos ennek az egy tevékenységnek van költsége is, de erről majd később.

HA5JX Jóskaival ezen kitelepülések kezdetén megpróbáltunk csak rádióval kiülni a sátorba. Egy nap 10-15 fő látogatott meg bennünket – a sátor előtt elhaladó több ezerből –, és összesen párán ülték le komolyabban beszélgetni, rádiózni. Ez sem volt rossz ahhoz képest, ahányan egy év alatt bemennének egy rádióklubba. De, bővítettük a repertoárt, ezzel „megpecsételtük” sorunkat. A következő évben sorra jelentek azok a gyerekek, akiket csak mi miattunk cipelték el a szüleik, hogy mindenképp megismételjék a tavalyi élményt.

Abban az évben a „Gyereksziget” rendezvényen, a cserkészszövetség szervezett sátrát látva jutott eszembe, hogy irányítani kell a fiatalok érdeklődését. Ha a forrasztás a húzóerő, ahova óráig várnak, akkor legyen ez a „műsorszám” az utolsó! Elkezdtünk jelentkezési lapokat kitölteni a sátorba betérő kísérőkkel. Ezeket aláírásukkal elismerik a sátor szabályait (pl. hogy a gyerekek akár meg is égethetik magukat a forrasztás alatt), illetve kapnak egy sorszámot, amely

sok kellemetlenségtől óv meg mindenkit.

A tematikánk és annak kivitelezése a következő:

A bevált sorrendünk

1.) *Morze adás-vétel.* A gyerekek megismerkednek pár betűvel, megtanulják leadni a nevüket. Aki érdeklődik, azzal morze-játékot is játszhatunk. Bemutakozás helyett odaültetjük őket a billentyűhöz és kérjük, adják le a nevüket a megkapott morze-ábécé segítségével. Ezután jön a „Szervusz Mágnes! Nem így hívnak?!? Add le még egyszer! Szóval Ágnes!? Vagy mi adunk és ők vesznek. (Javasolom, hogy lassan, ismételve, addig adjunk egy betűt, amíg meg nem találják az ábécében, és nem szólnak, hogy mehet tovább.) Ezek a játékok sokkal jobban tetszenek a gyerekeknek, mint álmunkban reméltük volna.

2.) *Rókaavadászat.* Az elmúlt évek nagyjából 300 (6-14 éves) rókaavadászából egyetlen találta ki, hogy háromszögelni kellene. Mivel enélkül nem megy, tanácsos elmesélni a mérés menetét, és akár egyedül hagyva a jelentkezőt megvárni az eredményt. Néhányszor megesett, hogy a visszatért rókaavadász boldogan hozta oda a gondosan elrejtett adónkat is. :-)

3.) *Rádiózás.* Itt az időtöltés és a lehetőségek határtalanok. Az

Ganz Rádióklub Gödöllő www.ha5kfr.hu
Rádióamatőr utánpótlás koordináció,
ismeretterjesztés, oktatás, bemutatók,
rádióamatőr tevékenység, versenyzés

Teljesítsd a négy feladatot!

Ismerkedj meg a Morze kódokkal! Add le a neved morzéval! Írd ide a neved: _____ Morze kóddal: _____ Igazolom, hogy teljesítve!	Keresd meg az elrejtett Rókat! Jelöld be a képen, hova rejtették? Igazolom, hogy teljesítve!
Rádiózás! Próbáld ki, mersz más rádióamatőrökkel beszélni rádión át? AZ ELLENÁLLOMÁS HÍVÓJELE: _____ -ELLENÁLLOMÁS HÍVÓJELE, ITT HÁSKFZ, -SZERVUSZ, RIPTORTOM 591 A NEVEM ____ ÉN ____ ÉVES VAGYOK. A KEDVENC SZÍNEM A ____ VISSZA HOZZÁD A SZÓ, ELLENÁLLOMÁS HÍVÓJELE, HÁSKFZ HALLGAT! Igazolom, hogy teljesítve!	Szerelj, Bútykólj, Forrasszunk együtt! Próbáltál már valamit építeni, ami működött? Forrasztani tudsz? Itt az ideje, hogy kipróbáld! Ezen a hétvégén két lehetőség van, melyiket szeretnéd összeépíteni? ☐ ajtókilincs riasztó ☐ telefonfarcso kijelző Igazolom, hogy teljesítve!

Erről a szép sportról sok mindent találsz az interneten: www.ha5kfr.hu, www.mrassz.hu, www.gyerekradiomas.proch.hu
www.gyereknapi.hu facebook: Ganz Rádióklub

SSTV/PSK/CW/SSB/FM kipróbálásán át a hullámterjedésig, a telepített antennák bemutatása, QSL-lapok mutogatása, térképészet..., bármi szóba jöhet. Jó, ha van egy URH kézi rádió, amivel valaki ki tud szaladni ellenállomás gyanánt a sátor mögé, ha nem találunk távoli segítő amatőr társakat a sávban.

4.) *Forrasztás.* Jobbára az általunk tervezett és gyártott kiteket szerelik össze a gyerekek – valamennyi segítséggel. Ami ebben érdekes, hogy életkor, beszéd vagy fizimiska alapján sem becsülhető, mennyi segítség kell majd a gyerekeknek. Volt már 4

éves „versenyző”, aki fizikai segítség nélkül elkészített egy AM-rádiót, és volt oly 14 éves fiú, aki helyett 5JX Jóska forrasztott végig, mert egyetlen alkatrészt sem tudott betenni.

A lányok nagy átlagban ügyesebbek, mint a fiúk, mert sokkal precízebben hajtják végre a kéréseinket. A fiúk mindenhol újítani akarnak, megpróbálják más-hogy, de úgy, sokszor, nem működik...

A foglalkozás hossza, a segítőik létszáma

A morze 10-30 percet vesz igénybe és egy segítő kell hozzá. A rádió-iránymérés kb. 10 perc, egy segítővel. A rádió adás-vétel 15-30 perc, egy-két segítővel. A forrasztás pákánként egy segítőt vár el. Ennek időtartama erősen változik: 25-50 perc.

Mindezek mellett kell még egy beugró, tartalék fő, aki leváltja az elfáradtakat vagy ellenállomásként segíti a rádiós asztalt, illetve besegít, amíg étkezzünk valamit vagy lenyugtatjuk idegeinket... Merthogy ez munka, nagyon kemény munka!

A „Gyereksziget”-i napok alkalmával reggel 8 körül találkozunk a sátonnál, és este 7 előtt sohasem tudunk haza indulni. Volt, hogy 9 után leültem forrasztani az asztalhoz, és délután

háromkor álltam fel, mert nem bírtam tovább. Ekkor tud életmentő lenni a minket kísérő család (vy tnx xyl Teri!), vagy a kísérő anyukák segítsége. Ugyanis látszódnak, hogy reggel óta nem volt idő felállni, így sokszor kapunk üdítőt, teát a hozzátartozóktól.

A fentebbi sorokat kedvescinálnak szántam, hogy kedvet csináljak mindenkinek, mert csak elkezdni nehéz. Ott a sátorban nincs óra, nincs másnap, nincs egó, nincs érdek. Csak a melletted ülő gyerek, a szemben ülő feszülten aggódó szülő és Te. Te vagy az az EMBER, akinek szavától, hozzáállásától megváltozhat annak a gyermeknek a sorsa. És Te, aki időt ad, odaadja élete 20 percét azért, hogy átadjon valamit. Elindítson valamit. Ebből lehet egy szép emlék, egy abbahagyott dadogás (erre is volt példa), vagy egy egész életében az elektronikának élő szakember, esetleg mérnök. Vagy rádióamatőr.

Adjunk, adjatok hát! Adjunk kedvet, tudást, lelkesedést és világlátást. Mutassuk meg, hogy különlegesek vagyunk, sok esetben egyetemi mércével is. Szerencsére nincs mutató, mely megmondaná hány éves az átlag Rádióamatőr. (Hol van már a Rákóczi téri vizsga, ahol alkalmanként több száz fiatal zsúfolódott össze, hogy hívójelet szerezzen?! Ezért fontos, hogy neveljük ki a saját utánpótlásunkat.)

Összefogás

Végigszámolva, napi 5-6 fő minimálisan kell egy „Gyereksziget”-i sátor zökkenőmentes üzeméhez. Ennyi, és épp akkor reggeltől-estig ráérő klubtaggal egyszerűen nem rendelkezünk. Kapcsolatokat kerestünk más rádióklubok felé, kit érdekel az utánpótlás-munka? Hamarosan csatlakozott a Tungram Rádióklub, majd pedig a MOM. Sok beugró segítőnk is akad, aki egyszer megnézett bennünket, és azóta minden évben jön segíteni.

Külön ki kell emelnem a MOM Rádióklub és Joubert Attila (HA5JA) elnökük hozzáállását. A MOM éves közgyűlésén külön pontban véglegesítették az évi gyerekszigeti dátumokat, hogy a biztosítsák a hétvégeink támogatását.

A rendezvények többféle módon segítik a rádióamatőr mozgalmat. Hatalmas reklámerővel bírnak a rádióamatőr sport részére, illetve szűrjük, rostáljuk a gyerekeket. Az alkalmas gyerekeknek lakóhely szerinti rádióklubokat ajánlunk. Jelmondatunk: *Legyél Te is Rádióamatőr!*

Ifi-vizsga

A Ganz Rádióklubban, amely Gödöllőre költözött, 3 éve Dominik (14) és Levi (12) rendszeresen versenyzik. A klub hívójelet használva a „CQ Budapest” versenyszo-

rozat 2018. évének második és harmadik helyezését hozták el. 2017 és 2018 decemberében YOTA állomásként dolgoztak a fiúk rövidhullámon, angol nyelven.

Levi az elmúlt évek MRASZ-táborain is részt vett, mint segítő, ugyanis jelen sorok írója szervezte ezeket. Dominik „csak” a kb. 70 órányi CQ-Bp versenyzéssel felérő tapasztalatokkal rendelkezik, mégis úgy döntöttünk, mindkét fiút elküldjük az NMHH legelső ifi-vizsgájára, ahova 16 év alatti és 60 év feletti amatőrök mehetnek.

A fiúkkal kb. 10 órát foglalkoztam, ahol többször végigvettük az NMHH-val is egyeztetett 12 oldalnyi, kidolgozott követelményrendszert. A szövetség székházában részt vettek egy felkészítő hétvégén, majd hétfőn reggel a 8 gyermek és egy nyugdíjas úr számot adtak tudásukról a Visegrádi utcában. Ekkor történt meg az, amire nem volt példa az előző 25 évben: a vizsgán mindenki megfelelt!

Lehet ezért okolni akár az időjárást is, de valószínűbb, hogy tudás áll a sikeres megmérettetés mögött, valamint az, hogy sikerült egy felhasználóbarát, tudás- és képesség központú vizsgatematikát alkotni, amely megtanulható mennyiségű anyagot tartalmaz. A gyerekek ezen vizsga alapján hívójelet kaptak, 18 éves korukig a meghatározott feltételek szerint rádiózhatnak, majd újra vizsgáznak. (A nyugdíjasok a kapott hívójelet bármeddig használhatják.) A vizsga sikeréhez vélhetően az elmúlt 4 évben megtartott MRASZ nyári szakmai táborok is hozzájárultak. (Valamint az az erkölcsi és anyagi támogatás, amit a szövet-

ség utánpótlással foglalkozó elnökségi tagjaként adott '5BLK a gyerekekkel foglalkozó szakkörök részére. – A szerk.)

Pénzügyi háttér

Már hallom a kedves olvasók gondolatát: mindez szép, de nagy ívben kikerültem, hogy ezt miből csináljuk. Klubunk legnagyobb bevétele az szja 1% (kb. 90 000 Ft), legnagyobb kiadása a MRASZ tagdíj (kb. 110 000Ft).

Van tagsági díj és pár ritka adomány. Ezek alapján ebből kivenni nem lehet, de nem is kell, mert a kitelepülések kb. a második évtől önfenntartók. A rendezvények szervezői eddig kivétel nélkül maximálisan segítettek a jelenlétünket. Adnak sátrat, székeket, asztalokat és energiát. Ha tapasztalják, hogy a sátrunkban nem kérünk pénzt semmiért (a kiteket is ingyen adjuk), akkor hajlandók támogatni, szponzorálni a munkánkat. A támogatás lehet pénzbeli vagy természetbeli adomány (alkatrész), illetve a tevékenységet nehezen takaró „díj”, amely, ha a klub vállalkozási célú bevétele az adóévben legfeljebb 10 millió forint, de nem haladja meg az adóévben elért összes bevétel 10%-t, akkor mentes a társasági adófizetési kötelezettség alól is.

Ezzel a kitelepülés pénzügyileg önfenntartóvá vált. Sajnos, eddig nem találtam jó lehetősé-

get a segítők étkeztetésének kifizetésére, és természetesen mindenki ingyen jön dolgozni. Nem tagadom, hatalmas munka a kitelepülések előkészítése, sok szabadidőtől foszt meg. A sátorban használt eszközök ez enyémek, az antennaárbóctól a forrasztópákáig. A benzint is mindenki maga állja. Ebből meggazdagodni nem lehet, de tökéletesen teljesíti a rádióklub alapszabályában rögzített sorokat:

„Sportolási lehetőséget biztosítani a rádióamatőrök és a technikai sportot kedvelők részére, támogatni a rádiótechnika, az elektronika és a számítástechnika iránt érdeklődőket és bevonni őket a sporttevékenységbe.”

Eddig tervezett/gyártott kit-jeink, eseménynaptárunk

Kitjeink: Ajtókilincs riasztó, Elektronikus dobókocka, Villámlás-detektor, AM-rádió, Lot-tószám-generátor.

2018-ban az alábbi helyeken dolgozott a rádióklubunk:

Május 26. UNICEF Gyereknapi – Tungsram Klub rendezvényének segítése (évente, 7. éve).

Május 27. Gödöllői Gyereknapi kitelepülés – a gödöllői művelődési háznál (1. alkalom).

Június 9. BURABU – BRASZ felkérés, MOM Rádióklubbal közösen (4. éve).

Június 16-17. és 23-24. Gyereksziget kitelepülés (évente, 6. éve,

most már közösen a MOM-mal).

Julius 2-7. MRASZ Utánpótlás Tábor szervezése és megtartása (4. éve).

Szeptember 8-9. Gödöllői Városi Napok – a gödöllői művelődési háznál (2. éve).

Szeptember 28. Bay Zoltán Alapítvány – Kutatók Éjszakája kitelepülés (1. alkalom).

A Bay Zoltán Alapítvány éjszakai látogatói játékában sátrunk önálló pontosztóként vett részt: Bay Zoltán nevét kellett nálunk táviróban leadni, aláírásunkkal igazoltuk, hogy elvégezték a feladatot.

Akik követni szeretnék példánkat, azoknak figyelmébe ajánljuk, hogy a szórólapok, a szülői nyilatkozatok, reklámanyagok letölthetők a Ganz Rádióklub honlapjáról: www.ha5kzf.hu. Az eddigi kitelepülések képei pedig innen: www.gyerekradiozas.proc.hu.

